

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan kuueminen 3.10.2023

Liisa Eloranta
ma.ylilääkäri
Niuvanniemen sairaala

HE 14/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi mielenterveyslain ja hallinto-oikeuslain 7§: muuttamisesta

Mielenterveyslain muutos

- 22b§ uusi 4 momentti Psyykkisen sairauden hoito: Perusteista toteuttaa tarkkailussa, mielentilatutkimuksessa tai tahdosta riippumattomassa psykiatrisessa hoidossa olevan potilaan lääkehoito potilaan tahdosta riippumatta on annettava hallintopäätös, jos potilas vastustaa lääkehoitoa tai hänen tahdostaan ei saada selvyyttä taikka muutoin potilaan pyynnöstä

- Potilaan oikeusturvan ja itsemääräämisoikeuden lisääminen, tapahtuuko todellisuudessa vai onko näennäistä?
- Lisäarvo potilaan hoitoon?
- Viivästyykö hoito?
- Muuttaako hoitoa?
- Pakon käytön (eristäminen) kasvu?

- Tahdonvastainen lääkehoito, tilastot Niuvanniemen sairaalasta vv 2021-2022: vuonna 2021 98x , vuonna 2022 49x ja vuonna 2023 (ad 31.8.) 13x.
- Tilastossa ei eritelty vaikeahoitoisia/ oikeuspsykiatriasia potilaita

- Tuoko tieto valitusmahdollisuudesta lääkkeestä apua akuutissa psykoosissa olevan väkivaltaisen ja kiihtyneen potilaan tilanteeseen (vastaanottokyky?)
- Valitusprosessin kesto päätöksen saamiseen pitkä

HVYINVOINTIALUEET:

- Lisätyö: työaika –arvio, puoli tuntia/päätös???
- Päätöslomake: kustannukset, aikataulutus potilastietojärjestelmien kannalta
- Virkalääkäri-/erikoislääkäripula
- Reelman el al (STM julkaisu) Erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkäritilanne ja koulutustarve vuoteen 2025

- 52% erikoislääkäreistä eläköityy v 2035 mennessä
- Yksityissektorin imu psykiatreista: ei virkavastuullisia päätöksiä
- Erikoisalat, joille koulutusta tulisi lisätä: psykiatria; v. 2015 906 aikuispsykiatria, vuonna 2021 luku 882 eli -3%

- Kustannukset mielenterveyslain lakimuutoksesta

HALLINTO-OIKEUDET

- Ruuhkautuneet
- Päätöskäsittelyt kestävät: EOA 6.2.23 antama ratkaisu; v. 21 2 kk, v.19-20 1,8 kk ja v.-22 2,7kk
- Työvoimalisäys tuomarit?kustannukset?
- Hallinto-oikeuksien asiantuntijalääkärit mt-asioissa, määrä lisäys? kustannukset

- Asiantuntijajäsenten määrääminen hallinto-oikeuksiin ja Ahvenanmaan hallintotuomioistuimeen toimikaudeksi 1.11.2022-21.10.2027:
- Helsinki HAO 6
- Hämeenlinna HAO 4
- Itä-Suomi HAO 7
- Pohjois-Suomi HAO 3

- Turku HAO 4
- Vaasa HAO 6
- Ahvenanmaa 1

- Oikeudellinen arvio, lääketieteellinen arvio sairaala

- Potilaan hyvä hoito
- Itsemääräämisoikeus
- Kyky tehdä ja ymmärtää itseä koskevia päätöksiä